

Reactie TF CRM

COGEN Vlaanderen m.b.t.

Combinatie CRM en WKC

11 Juli 2019

Zwartzustersstraat 16, bus 0102 - 3000 Leuven

016 58 59 97 | info@cogenvlaanderen.be | www.cogenvlaanderen.be

1 Inleiding

Op de werkvergadering georganiseerd door Elia op 9 juli 2019 (TF CRM nr 4), heeft de FOD economie haar visie en voorgestelde werkwijze met betrekking tot eligibiliteit tot deelname aan CRM-veilingen en -markt gepresenteerd. Volgende elementen werden vooropgesteld :

1.1 De minimum drempel voor individuele deelname wordt vastgelegd op 1 MWe (vermogen vóór “derating”)

Deel van de argumentatie die aangehaald wordt is gelinkt aan het aantal prequalificatiedossiers en mogelijke CRM contracten die afgesloten en beheerd moeten worden en de impact daarvan op de kost van het CRM systeem. Tegelijkertijd wordt deze drempel ook vastgelegd voor de verplichte deelname aan prequalificatie van een (elektriciteits)productie-eenheid, zelfs indien deze eenheid niet zou deelnemen aan de veiling.

COGEN Vlaanderen betwijfelt of de link tussen minimum drempel voor verplichte prequalificatie en individuele deelname wel noodzakelijk is. Toch is zij van oordeel dat deze drempel een aanvaardbare logica heeft.

- Installaties met een vermogen onder 1 MWe zullen, door de administratieve inspanningen, zelden een economische case zullen kunnen halen uit een individuele deelname aan de veiling. Door de drempel te koppelen aan deze voor verplichte prequalificatie, ontstaat een evenwicht. Bovendien is 1 MWe een grenswaarde voor productie-installaties van het Type B volgens Art 35 van Federaal Technisch Reglement.
- Zij betreurt wel dat deelname via aggregatie onmogelijk is voor productie-installaties van het type C volgens Art 35 van het FTR (25 - 75 MWe), daar waar Demand Side Response en Storage deze mogelijkheid wel hebben. Aggregatie kan voor een producent immers een dienst leveren met betrekking tot de administratieve inspanningen inzake deelname aan de veiling en het beheer van de aanwezigheidsverplichtingen binnen het eventuele CRM-contract.
- COGEN Vlaanderen pleit er wel voor dat het verplichte prequalificatie proces van een productie-eenheid boven 1 MWe gelijkgeschakeld wordt aan de prequalificatie voor deelname aan flexibiliteitsmarkten. Zo moet het proces (hoewel de focus kan verschillen) slechts éénmaal doorlopen worden en verkrijgt men een beoordeling over beide aspecten (deelname CRM en deelname Flexibiliteit).

1.2 Installaties die exploitatiesteun genoten hebben, nog genieten of zullen genieten zijn uitgesloten van deelname aan de veiling

COGEN Vlaanderen kan zich niet vinden in de logica dat installaties die in het verleden steun gekregen hebben, maar deze niet langer genieten, uitgesloten worden van deelname aan de CRM markt (zowel primaire als secundaire markt). De wetgeving en de Europese Commissie wenst een model dat breed

toegankelijk is en niet marktverstoring is. Een afgelopen ondersteuning, zelfs al zou deze doelen op een ondersteuning van de feitelijke investering in een bepaalde technologie, betekent niet dat een betrokken installatie geen “missing money” problematiek kent om op middellange termijn beschikbaar te blijven. In België zijn alle productie-installaties immers blootgesteld aan marktwerking en de prijsvorming van een “Energy Only Market” (EOM). Een bestaande gascentrale die reeds jaren in dienst is (bijvoorbeeld van voor de vrijmaking van markt in 1999), of een productie-eenheid die niet langer geniet van Warmtekrachtcertificaten of Groenestroomcertificaten (WKC of GSC) of “Certificats Verts” (CV), kunnen naar de toekomst toe gelijkaardige rendabiliteitsproblemen ondervinden, ondanks het feit dat hun investering reeds door historische inkomsten vergoed zou zijn.

COGEN Vlaanderen kan zich ook niet vinden in de logica dat WKK-installaties die heden een of andere vorm van ondersteuning krijgen of zullen krijgen, bij voorbaat uitgesloten worden van deelname aan de CRM-markt (zowel primaire als secundaire markt). Zij kunnen immers een belangrijke rol spelen in het oplossen van een leveringszekerheid problematiek, en dit met een lagere klimaatkost dan sommige alternatieven. COGEN Vlaanderen wenst daarom dat er contact gezocht wordt bij de Europese Commissie en dat er alternatieven afgetoetst worden die mogelijke bezwaren voor deelname van WKK aan de CRM-veiling en CRM-markt kunnen wegwerken. De Europese Commissie (DG Competition) sluit cumul van ondersteuningsmechanismes niet uit maar concentreert zich op het risico van oversubsidiëring en bijhorende marktverstoring (i.e. focus ligt op de gecumuleerde steun).

Hierna willen we dit verder uitwerken.

2 Impact van CRM op rendabiliteit van Warmtekrachtkoppeling (WKK)

De huidige wetgeving voorziet in investeringssteun voor WKK's met een vermogen kleiner dan 10 kW en exploitatiesteun voor WKK met een vermogen groter dan 10kW. De exploitatiesteun geschiedt door een ondersteuning via Warmtekrachtcertificaten (WKC) waarvan het aantal afhangt van volgende factoren :

- de projectcategorie waartoe de WKK behoort. Deze projectcategorie bepaalt de omstandigheden en uitbatingswijze van een referentie-installatie en resulteert in de berekening van de “onrendabele top” (OT);
- de bandingfactor van de projectcategorie die bepaald wordt door de OT te delen door de bandingdeler, al dan niet met een aftopping;
- de gerealiseerde primaire energiebesparing of “warmtekracht besparing” (WKB) door de installatie tijdens een gegeven periode.

De belangrijkste bronnen van inkomsten van een WKK komen echter uit de verkoop van de geproduceerde elektriciteit en de verkoop van warmte uit de installatie. Indien de uitbatingswijze van installatie afwijkt van de referentie-installatie, bijvoorbeeld door minder lokaal elektriciteitsverbruik (minder meerwaarde op de geproduceerde elektriciteit) of door een lagere warmtevraag (temperatuursgevoelige warmtevraag tijdens een minder strenge winterperiode) of zelfs verlaagd aantal draaiuren door het tijdelijke wegvallen van de warmtevraag, dan geeft dit geen aanleiding tot verhoging van de bandingfactor. De rendabiliteit van de installatie wordt dan sterker afhankelijk van

de prijsvorming op de “Energy Only Market” (EOM) voor elektriciteit. De WKC-ondersteuning is immers geen ondersteuning van de geproduceerde elektriciteit maar van de gerealiseerde energie-efficiëntie ten opzichte van gescheiden productie van elektriciteit en nuttige warmte.

De prijsvorming van de EOM geschiedt op basis van de “Short Run Marginal Cost” (SRMC) van de marginale elektriciteitsproductie-eenheid of door de kost voor het afschakelen van flexibele afnemers. Zolang een productie-eenheid een SRMC heeft die frequent lager is dan de prijs op de EOM, wordt een bron van inkomsten gegenereerd (“Inframarginal Rent”) die toelaat om investeringskosten, vaste uitbatingskosten en periodieke onderhoud te financieren. Het feit dat een CRM ingevoerd moet worden, wijst erop dat de prijsvorming op de EOM onvoldoende gegarandeerde inkomsten genereert om vaste kosten en investeringsbeslissingen (waaronder vernieuwing van het park en groot onderhoud op bestaande installaties) te financieren.

Door de invoering van een CRM, zal de prijsvorming op de EOM echter negatief beïnvloed worden. Nieuwe, hoog-efficiënte CCGT met een lage SRMC zullen immers een investeringskader vinden dat niet ontstaat uit de EOM logica terwijl de installaties wel in de plaats komen van installaties met een hogere SRMC die, in een logica zonder CRM, frequent de prijszetting zouden bepalen van deze EOM. Hierdoor daalt de Inframarginal Rent van alle productie-eenheden die actief zijn op de EOM.

De daling van de Inframarginal Rent op de EOM door de introductie van een CRM, heeft een impact op het inkomsten model van alle WKK's. Deze daling bedreigt vooral het voortbestaan van deze WKK's die reeds een lagere rendabiliteit hebben dan de referentie-installatie van de projectcategorie waartoe zij behoren. Het gaat hier over :

- WKK met een lagere aandeel van de geproduceerde elektriciteit dat lokaal verbruikt wordt en die aldus een lagere valorisatie kennen uit vermeden netkosten, heffingen en certificatieverplichtingen. De OT berekening geeft immers een onderschatting van de nodige ondersteuning om concurrentieel te zijn met gescheiden warmte en elektriciteitsopwekking.
- WKK die een warmtevraag afdekken die sterk seizoensgebonden is of waarvan de warmtevraag sterk afhangt van de buitentemperatuur. Gezien de ondersteuning afhangt van de gerealiseerde Warmtekrachtbesparing, zal deze installatie minder WKC toebedeeld krijgen om de nodige OT af te dekken. De facto kent deze installatie reeds een lagere subsidie dan het ondersteuningssysteem in feite voor ogen had.
- WKK die door wegvallen van een deel van de nuttige warmtevraag vaker op deellast draaien en aldus minder WKB realiseren. Ook deze installaties zien reeds een reductie van haar subsidie dan wat in feite goedgekeurd werd.

3 Het CRM moet toegankelijk zijn voor alle WKK's

Zoals in hoofdstuk 2 aangehaald, heeft een CRM impact op de prijsvorming in de EOM en dit vooral door een daling van de Inframarginal Rent. Vooral tijdens de winterperiode zal de komst van nieuwe, hoog-efficiënte CCGT's de prijsvorming op de EOM aftoppen. Net deze winteruren, met lage omgevingstemperaturen, zijn de uren waarin een WKK's uiterst efficiënt (hoge dichtheid in aanzuiglucht) en op vollast functioneren. Het verlies aan Inframarginal Rent dreigt dus substantieel te

te zijn en nefast voor de rendabiliteit op middellange termijn. Net als voor bestaande productie, is deelname aan een CRM ter compensatie (indien een veiling hiertoe leidt) dus noodzakelijk om het level playing field met gescheiden warmte en elektriciteitsopwekking te behouden en de realisatie van primaire energiebesparing te blijven realiseren.

Verder is het de bedoeling van een CRM om het verdwijnen van productiecapaciteit door “missing money” tijdelijk op te vangen of versneld een beter investeringskader te creëren voor een vernieuwing of aanvulling van het bestaande productiepark. Ook WKK-installaties kunnen geconfronteerd worden met sterke reductie in hun verdienmodel (ontstaan van “missing money issue”) en dit doordat hun uitbatingswijze of hun warmtekrachtbesparing plots heel sterk wijzigt. Enerzijds kan dit doordat de lokale afname van de geproduceerde elektriciteit plots veel minder waarde oplevert, bijvoorbeeld door het wegvallen van een zware elektriciteitsafnemer op de productiesite of door een sterke wijziging in de nettarieven of door een verschuiving van heffingen en certificatieverplichtingen naar andere vectoren. Anderzijds kan het wegvallen van warmtevraag een belangrijke rol spelen in rendabiliteit. Een WKK, of deze nu geniet van Vlaamse WKC of Waalse of Brusselse Certificats Verts, krijgt immers ondersteuning op basis van de gerealiseerde primaire energiebesparing of CO2 emissiereductie, en niet op basis van de hoeveelheid of het lokaal gebruik van de geproduceerde elektriciteit. Het wegvallen van warmtevraag betekent dus automatisch een reductie van de ondersteuning. Deze reductie, in samenhang met een lage elektriciteitswaardering op de EOM, kan de instandhouding van de installatie in het gevaar brengen, hoewel het (al dan niet tijdelijk) operationeel houden van de installatie minder financiële middelen vraagt dan nodig is voor de instandhouding van een bestaande gascentrale of de (vervroegde) investering in een nieuwe gascentrale.

Een WKK-installatie draagt sterk bij tot federale bevoegdheid inzake leverzekerheid, zeker op momenten van lage omgevingstemperatuur en beperkte injectie vanuit zon- en windenergie. Haar verdienmodel is echter niet verzekerd door de regionale ondersteuningsmechanismes die vooral mikken op energie-efficiëntie en de creatie van een level playing field met gescheiden opwekking van elektriciteit en warmte. Het is daarom niet logisch om een WKK bij voorbaat uit te sluiten van CRM dat mikt op leverzekerheid, ook al geniet de installatie van een ondersteuning om energie-efficiënte te realiseren.

4 Hoe oversubsidiëring van WKK door een CRM vermijden ?

Een goed gedimensioneerde WKK geniet van inkomsten uit elektriciteitsverkoop, warmteverkoop en een ondersteuning mechanisme met exploitatiesteun (case >10 kW). Het ondersteuningsmechanisme laat deze steun afhangen van de gerealiseerde warmtekrachtbesparing en dit vanuit de realisatie van regionale doelstellingen inzake energie-efficiëntie.

De hoogte van de ondersteuning wordt beperkt tot een logica van OT, bepaald volgens het businessplan van een referentie installatie in referentie voorwaarden. Een installatie wordt ingedeeld in een bepaalde projectcategorie en krijgt, op basis van de startdatum van de installatie, een bandingfactor die een vast gegeven wordt voor een welbepaalde uitbatingsperiode van de installatie (normaal 10 jaar). De feitelijke ondersteuning is echter niet automatisch gelijk aan de berekende OT maar van het product van de bandingfactor, de gerealiseerde primaire energiewinst en de waarde van

de uitgereikte WKC's. Er is geen compensatie voor afwijkingen tussen het referentiemodel van de installatie en de realiteit waarin de installatie opereert.

Dit ondersteuningssysteem maakt dat twee technisch gelijkaardige installaties daarom niet automatisch eenzelfde rendabiliteit zullen hebben. Het aandeel lokale afname van elektriciteit en het monotoon van de warmtevraag zullen impact hebben op het aantal draaiuren en de gerealiseerde inkomsten uit warmte en elektriciteit. De warmtevraag zal dan een bijkomend impact hebben op de rendabiliteit door het aantal WKC's die door de installatie verkregen worden. Deze ondersteuning is proportioneel met de gerealiseerde primaire energiebesparing. De installatie die meer draaiuren met nuttige warmteproductie kan maken en/of meer lokale afgenomen elektriciteit kan afzetten dan de referentiecasse kent dus een hogere rendabiliteit dan een installatie die net het omgekeerde kent en meer inkomsten moeten zien te halen uit de elektriciteitsmarkten (EOM en Flexibiliteit) om te overleven.

COGEN Vlaanderen stelt daarom voor om de oversubsidiering door een combinatie van een federaal CRM en een regionaal certificatenstelsel te vermijden door in te grijpen op de bandingfactor in het Vlaamse systeem en de k_{ECO} in het Brusselse en Waalse systeem. Een weloverwogen reductie van deze factoren voor een duurtijd die gelijk is aan deze van een weerhouden bieding en resulterend CRM contract, zal een oversubsidiering ongedaan maken en toch toelaten dat een gegeven WKK installatie kan deelnemen aan de CRM veilingen met doel beschikbaar te zijn en te blijven met het oog op leverzekerheid.

Deze reductie kan de vorm hebben van

$$\Delta Bf = \frac{\delta * RESULT_{CRM} * MW_{ref}}{WKB_{ref} * Bandingdeler}$$

Met

$\delta =$	Factor (<1) dit rekening houdt met administratieve kost en risico's verbonden aan deelname aan CRM (kan categorie-specifiek zijn)
$RESULT_{CRM} =$	Resultaat van de veiling (in €/MW per jaar) waarvoor de installatie succesvol geboden heeft in de veiling
$MW_{ref} =$	Elektrisch vermogen in MW van de referentie-installatie van de projectcategorie waarvan de betrokken installatie deel uitmaakt
$WKB_{ref} =$	Warmtekrachtbesparing in MWh_{ovw} per jaar die gerealiseerd wordt door de referentie-installatie van de projectcategorie waarvan de betrokken installatie deel uitmaakt
Bandingdeler	= 35 € (per MWh_{ovw} WKB)

Gezien de bezorgdheid in eerste instantie uitgaat van het vermijden van oversubsidiering, lijkt het ons logisch om de ΔBf niet af te zetten tegenover de afgetopte bandingfactor maar wel tegenover de

berekende bandingfactor voor een installatie met de vastgelegde startdatum. De afgetopte bandingfactor betekent immers dat de installatie reeds ondersubsidiering kent en dus een risicovolle rendabiliteit heeft.

De ondersteuning van een WKK installatie die succesvol deelgenomen heeft aan de CRM veiling, ziet zijn steun aldus verlaagd door een vermindering van het aantal warmtekrachtcertificaten (WKC) :

$$\#WKC = \max(Bf_{berekend} - \Delta Bf; 1) * WKB$$

Met WKB = de gerealiseerde warmtekrachtbesparing (MWh_{ovw}) tijdens de periode waarin de WKK genoot van een vergoeding uit het CRM systeem.

COGEN Vlaanderen wil er verder op wijzen dat de Europese Commissie reeds in andere dossiers een uitspraak gedaan heeft omtrent de cumul van bestaande ondersteuning en CRM, vaak via een aanpassing (reductie) van de lopende ondersteuning (zie lijst hieronder). De cases wijzen op een drijfveer naar een tijdelijk, marktbreed en technologieneutraal CRM systeem maar met acties die windfall profits en oversubsidiëring aanpakken.

(176) As regards the cumulation of aid, specific rules have been implemented to deal with the situation in which capacity providers were to receive either operating or investment aid in parallel with the capacity payments (see also recitals (18) and (19)). In case of operating aid, the capacity market excludes capacity providers in receipt of such aid from the participation in the capacity mechanism. Capacity providers in this situation have to opt out from their operating aid scheme if they win the capacity auction. Capacity providers in receipt of investment aid may participate in the mechanism. The investment subsidies granted on the basis of such investment aid schemes will be nevertheless deducted from the capacity payments granted to the beneficiaries concerned to avoid any overcompensation. The Commission therefore takes the view that the proposed mechanism prevents the possibility of overcompensation in case of cumulation of aid. **(SA.46100 – Poland)**

(108) The Italian authorities confirmed that any cumulation with other aid measures is excluded. In particular, if the generators are subject to any type of investment incentive scheme for the produced energy, they can choose to relinquish the incentive and participate in the capacity market, or keep the incentive and not participate in the capacity market. **(SA.42011 – It)**

(124) In the case of the Republic of Ireland, the payments received in the context of the CRM will be subtracted from the payments made through the renewables support scheme 'REFIT'. In Northern Ireland a certificate scheme (ROC scheme) is in place which allows operators of renewable energy generation units to sell certificates on the open market. The authorities have committed to amend the design of the I-SEM in the following manner: renewable generators will be free to participate in the CRM but in order to do so, they will have to forgo any support that they receive through the Northern Ireland renewables obligation scheme. If they do not wish to forgo the renewables support they will be free to participate in the CRM only once their renewables contracts expire. As the ROC scheme is now closed in Northern Ireland, all new renewable generations will be eligible to bid for capacity contracts.

(125) The Commission has also assessed whether revenues received from the scheme supporting peat used in electricity generation (ending in December 2019) would be cumulated with revenues from the CRM. The

support from the former scheme is calculated as the difference between allowable costs and the total market revenues. The authorities indicated that the total market revenues will include any revenues earned under the capacity mechanism (net of RO difference payments). The CRM revenues will reduce the level of subsidy payment made through this peat scheme. Accordingly, there will be no cumulation of aid in respect of the operation of the peat scheme and the new CRM. **(SA.44465 – UK)**

5 Conclusie

COGEN Vlaanderen vindt de voorstellen van FOD Economie inzake minimum drempel voor individuele deelname en de daaraan gekoppelde verplichte prequalificatie voor productie, verdedigbaar. Graag had zij de mogelijke deelname via aggregatie uitgebreid gezien tot alle productieinstallaties < 75 MWe in plaats van de huidige 25 MWe.

COGEN Vlaanderen wenst dat elke warmtekrachtinstallatie die niet langer exploitatiesteun geniet, of zal genieten tijdens de looptijd van een CRM contract, vrij kan deelnemen aan het CRM systeem (zowel primaire als secundaire markt) voor zover deze installatie prequalificeert en dit vanuit de logica van een marktbreed en technologie neutraal systeem.

COGEN Vlaanderen wenst dat elke warmtekrachtinstallatie die exploitatiesteun geniet tijdens de looptijd van een CRM contract, vrij kan deelnemen aan het CRM systeem (zowel primaire als secundaire markt) mits prequalificatie en een weloverwogen, tijdelijke reductie van de lopende exploitatiesteun, getriggerd door het vermijden van oversubsidiëring. COGEN Vlaanderen heeft een voorstel geformuleerd voor de Vlaamse context met WKC op basis van gerealiseerde primaire energiebesparing. Dit voorstel kan mogelijks getransponeerd worden naar het Brusselse en Waalse systeem met toekenning van Certificats Verts op basis van realiseerde CO2 besparing.